

irányban az áruháza kerítésétől mintegy 25–30 m szélességben figyelhető meg.

KNIPL ISTVÁN

198. Kistormás határa

(Tolna megye) Ó, Kö

2007. október 17-én terepbejárást végeztem a település több pontján.

Wosinsky Mór 1891-es régészeti kérdőívében található egy középkori templomra utaló adat Kistormás határából, az egykori Raizenkirchhof-dűlőből. A dűlő Kistormás közepétől D-re, egy É–D irányú patak mentén helyezkedik el.

Kender-földek: Ettől É-ra kb. 1200 m-re egy a halastó felé kiszélesedő melléknyúlványon, valamint az alacsony vízszintű halastó medrében kevés középkori kerámiát gyűjtöttem kb. 200 m hosszan.

Rohrwiesen: A dűlő D-i végében, két patak összefolyásánál őskori töredékeket figyeltem meg.

Az egykori Raizenkirchhof-dűlő nagyjából a két lelőhely között feküdt, de itt nem találtam leleteket.

K. NÉMETH ANDRÁS

199. Komárom/Almásfüzitő, Gerhát

(Komárom-Esztergom megye) Ró

A részletes tanulmányt lásd a kötet 51. oldalán!

BORHY LÁSZLÓ – SZÁMADÓ EMESE

200. Komárom-Szőny, MOLAJ, Kőolaj út 2.

(Komárom-Esztergom megye) Ró

2007. március 20. és június 21. között a Komáromi Klapka György Múzeum és az ELTE Ókori Régészeti Tanszéke megelőző feltárást végzett a beruházás területén (Hrsz.: 5408/32). A tervezett 1400 m² nagyságú csarnok és fejpület a korábbi évek kisebb területein folyó mentő feltárási után lehetőséget adott a Brigetio katonai táborától D-re fekvő római kori temető nagyobb felületű kutatására. A teljes humuszolás után világossá vált, hogy a területet teljes egészében újkori ipari létesítmények elplanírozott törmeléke fedi. Ennek eltávolítása után 1,7 m mélységben értük el a még érintetlen római kori réteget. A még érintetlen rétegben, feltételezhetően a temető megelőző canabae területéhez tartozó objektumok kerültek elő. Az objektumok jelentős része kisebb-nagyobb méretű, az É-i iránytól 45°-os szögben elforgatott árkokból állt. Az árkok a sárga altalajba voltak bevágva, közülük említésre méltó az a szögletes alapterületű, 1,5 m széles árokrendszer, amelynek két sarka is a vizsgált területre esett. Az árkok kibontása során a betöltésben helyenként nagyobb intenzitású római kori hulladékot találtunk. Az árkok betöltésébe már sérülten belekerült szürke és nyers színű kerámia mellett észak-itáliai vékonyfalú csésze, Pannonische Glanztonware és brigetiói sávós kerámia töredékei is fellelhetők voltak. A betöltésből származó

jelentős mennyiségű kerámia mellett kisebb számban üvegedények töredékeit és egy csontból faragott kéz alakú csonttű töredékét bontottuk ki. A feltárt árkok mellett több ponton észleltünk kör alakú objektumot. Római kori hulladékkal feltöltött gödrök, feltehetőleg agyagnyerőhelyek voltak.

Az agyagnyerő gödrök között említésre méltó az a 2,5 m átmérőjű gödör, amely a római kori törmelék alatt egy ló és három kutya csontvázát tartalmazta. Ugyancsak római kori hulladékkal feltöltött agyagnyerőgödör lehetett az az objektum, amely kiásása során egy viszonylag mélyre ásott Ny–K-i tájolású sírt érintett. A gödör betöltésének a kibontása során egy szögletes sírfoltot figyeltünk meg, melyben egy férfi csontváza feküdt, mellékletek nélkül. A terület ÉK-i sarkában feltártuk egy a nagy árokrendszerrel megegyező tájolású épület DNy-i sarkát. A pillérekkel megerősített falmaradványból az újkori bolygatottságnak köszönhetően csak az alsó alapozási kősor maradt meg. Értékelhető leletek hiányában csak feltételezhető, hogy az épület a temetkezést megelőzően a területre kiterjedt canabae része lehetett.

Ugyancsak a temetkezést megelőző időszakhoz köthető az, a terület DNy-i sarkában feltárt, 1,5 m külső és 0,8 m belső átmérőjű kút, amelynek felső betöltődésében az árkokéhoz hasonló római kerámiával és elpusztult kutya csontvázával kevert föld volt. A kút külső és belső gyűrűjének bontása során további brigetiói sávós kerámiát és tegula-töredékeket tártunk fel; 4,5 m mélységet elérve a kút bontása során elértük a talajvízszintet, amely folyóhomokkal keverve egy másodlagosan felhasznált római kori hordó maradványait foglalta magába. A feltehetőleg vörösfenyőből készült hordó 23 db dongája meglepően jó állapotban maradt meg. Az egyenként felszedett dongák alsó részén ugyancsak fából készült abroncsot találtunk, amely szögletes keresztmetszetű facsapokkal volt a hordó testéhez rögzítve. A felszedett dongák között több darabon észleltünk égetett bélyeget. A restaurálást megelőzően is jól kivehető a *legio I Adiutrix* rövidítése a feliraton. A biodízel üzem létesítése során régészeti megfigyelést végeztünk az ipari csarnokot körülvevő út és öt darab egyenként 25 m² nagyságú szivattyúszín területén is, ám itt régészeti jelenséget nem találtunk.

SZÁMADÓ EMESE – BORHY LÁSZLÓ

201. Komárom-Szőny, Petőfi Sándor út 91.

(Komárom-Esztergom megye) Ró

A Brigetio katonavárosában fekvő ingatlanon próba-feltárássra került sor. Az alapozási árok alján, a DNy-i sarokban kavicsos, tegulás omladékréteget találtunk, amely azonban számottevő régészeti leletet nem tartalmazott. Az omladékréteg folytatása Ny felé, tehát az építkezés határán kívül esett, az esetleges objektumot az építkezés így nem veszélyeztette.

Munkatárs: Trugly Sándor régész.

SZÁMADÓ EMESE